

דף יא.

עין משפט א.

או"ח סימן תרכז פעיף ג

ג. העצים היוצאים מד' ראשי המטה ^ב הנמצאים בסוכה אסור לפרוס עליהם סדין ולישן תחתיו אפי' אינם גבוהים עשרה, מכיון שקבועים יותר מכילה. והגם שהמטה ג"כ קבועה מ"מ אינה עשויה לישון תחתיה אלא על גבה ^ה.

ד. אם העצים מן המטה ופורס עליהם סדין באופן שאין בגג טפח מותר, והוא שלא יהיו גבוהים עשרה טפחים, ויש מכשירים אפי' בגבוהים עשרה ^ז טפחים.

עין משפט ב.

או"ח סימן תרכט פעיף יג

טו. כל דבר המחובר אין מסככין בו ^ה ודינו כאילן.

עין משפט ג.

או"ח סימן תרכז פעיף א

א. העושה סוכתו תחת האילן ^ז, י"א אם האילן צלתו מרובה מחמתו

ג. והם קבועים ע"כ פוסל בפחות מעשרה, ועיין בט"ז ס"ק ג', מהב"י.

ס. כ"כ הב"י בשם הר"ן. והמ"א ס"ק ב'.

ע. ונקטינן להחמיר כסתם השו"ע, וכ"כ המ"ב בביאור הלכה. כה"ח אות י"ד.

פ. אבל תלוש ולבסוף חיברו כגון קרות הבתים המחוברים במסמרים לכותלי הבית כשר. מ"ב אות ל"ו.

צ. הרמ"א הקדים והגיה בסעיף זה שאין לעשות סוכה תחת בית או אילן, שבעינין שיעשנה תחת אויר השמים. מגמ' סוכה ט' ע"ב, בית פסול דסוכה אמר רחמנא, ותחת אילן משום דמחובר הוא לכן פסול.

וסוכה צריכה להיות לצל בלבד, וכל שאינה עשויה לצל בלבד אין זו סוכה אלא בית. ר"ז אות א'.

י. במקומות קרים מאוד שהשלג יורד על הסוכה ונעשה כעין תקרה על הסוכה כשרה שהרי השלג אינו חוצץ מפני הטומאה, ולא נחשב כתקרה ע"ג סוכה. כה"ח אות ד' מהאחרונים.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 05841504777 email: minchat.aaa@gmail.com

הסוכה פסולה בכל ענין **ק** אף אם הסוכה עצמה צלתה מרובה מחמתה. אבל אם האילן חמתו מרובה מצלתו **ר** אם הסוכה צלתה מרובה מחמתה בלא האילן כשרה, אפי' לא השפיל הענפים למטה וערבם עם הסכך, אבל אם אין הסוכה צלתה מרובה מחמתה אלא ע"י האילן צריך שישפיל **ש** ענפי האילן ויערבם עם הסכך בענין שלא יהיו נכרים **ת** ויהיה סכך כשר רבה עליהם ומבטלן.

א. ב. וי"א **א** אפי' אם הסוכה צלתה מרובה מחמתה בלא האילן, והאילן חמתו מרובה מצלתו **ב**, אם ענפי האילן מכוונים **ג** כנגד סכך הכשר פסולה בין שהאילן קודם בין שהסוכה קדמה.

הגה: ואם השפיל הענפים למטה ועירבן עם הסכך **ד** עד שאינם ניכרים **ה** בטלין והסוכה כשרה.

ק. אפי' השפילן לענפים ועירבן, ואף אם הסוכה ג"כ לבדה צלתה מרובה מחמתה אפי' הסכך כשר רוב כנגדן מ"מ פסולה. ואפי' אין האילן למעלה מן הסכך עשרה טפחים מ"מ פסול משום שני סככים, בית מאיר. כה"ח אות ז'.
ר. שאז אינו נקרא סכך בפני עצמו. לבוש.

ש. משמע אפי' לכתחלה יכול לעשות כן, ואף שאין מבטלין איסור לכתחילה, י"ל דקודם יו"ט שאינו אסור עדיין, נתקן. ועוד שמה שאין מבטלין איסור לכתחלה זה מדרבנן וזה רק במקום שנהנה כגון לאכול או להתחמם, אבל לקיים מצות סוכה מצוות לאו ליהנות ניתנו. כ"כ הב"ח בסוף הסימן בשם המרדכי. ט"ז ס"ק ב'.

ת. וסתם כאן שלא צריך לקוץ אותם אבל לדעת הרמב"ם צריך גם קציצה לפי שמחובר הוא חשוב ואינו דומה לשאר סכך פסול שהוא בטל ברוב. וע"כ ראוי לכתחילה לחוש לדעת הרמב"ם שבעינין שיקצוץ אותם ג"כ ואז מותר אפי' בלי נענוע אלא בטלים ברוב. כה"ח אות י"א. ואם הם קצוצים רק מעורין במקצת שאינם יכולים לחיות בטלים ברוב לסכך כשר. ב"ח.

א. לפי הכלל דיש ויש הלכה כו"ש בתרא א"כ דעת מר"ן להחמיר כדעה זו, ורק בשעת הדחק יש להקל כדעה ראשונה. ולענין ברכה אין לברך כיון דאיכא פלוגתא.

ב. דאם האילן צלתו מרובה מחמתו בלאו הכי בכל ענין פסולה כמ"ש בדעה הראשונה.
ג. שאז האילן עושה צל והסכך הכשר שתחתיו מכוון לו כמאן דליתא דמיא והנשאר הוא חמתה מרובה מצילתה. כה"ח אות ט"ו.

ד. וכאן מהני אפי' אם אין הסוכה צילתה מרובה מחמתה בלא האילן, כ"כ הב"ח ובית מאיר, אבל המ"א בס"ק ד' כתב דלדעה זו דוקא כשהסוכה צלתה מרובה בלא האילן, וע"כ למעשה נכון להחמיר. כ"כ המ"ב בשער הציון אות ח'.

ה. אינו מדוקדק דאפי' ניכרים מותר כיון שצלתה מרובה מחמתה וכ"ה ברא"ש ובר"ן. מ"א ס"ק ד'.

הגה: ה"ה אם הניח סכך כשר על הסכך הפסול^ו הוי עירוב וכשר.

א. ג. אבל אם הענפי האילן מכוונים כנגד האויר^ז שבין הסכך הכשר כשרה. הואיל וצל הכשר הוא מרובה מחמתה ולא משנה מה קדם.

הגה: וה"ה אם הסכך הכשר הוא הרבה^ח שגם אם ינטל מה שנגד ענפי האילן נשאר כשיעור כשרה^ט.

עין משפט ד. או"ח סימן תרכו סעיף ב

ב. ד. קצין האילן להכשירו^י להיות לסכך הסוכה, כשר, והוא שינענעו שיגביה כל ענף לבדו ומניחו^כ, ואם לאו פסולה משום תעשה ולא מן העשוי כבר.

הגה: מותר לעשות סוכה תחת מחובר או תחת בית ולהסיר אח"כ המחובר או הבית, ולא נקרא תעשה ולא מן העשוי^ל כיון שאין הפסול כאן בסכך עצמו.

ו. והיינו דוקא כשהסכך הכשר מרובה על הפסול, ואם היו מונחים זה לצד זה בלי עירוב אפי' אם הם מחצה על מחצה כשר דהלכה למשה מסיני היא אלא שא"א לצמצם יש לעשות קצת יותר בכשר. כה"ח אות י"ט.

ז. ומיירי שאין בענפים במקום אחד ד' טפחים בסוכה גדולה, וג' טפחים בסוכה קטנה דאל"כ פוסלין הסוכה כמ"ש בסי' תרל"ב סעיף א'. שם אות כ'.

ח. וצ"ל שהסכך הכשר שכנגד הענפים אין בו ד' טפחים במקום אחד דא"כ זה פוסל וכנ"ל באות הקודם.

ט. ומיירי שבעלים חמתם מרובה מצלתם דאל"כ הוי כסוכה תחת סוכה ופשוט הוא.

י. אף שמתחלה הדלה האילן על הסוכה לסכך בו והוי סכך פסול דמחובר הוא, לא נקרא בזה תעשה ולא מן העשוי כיון שלבסוף קצצו לשם סיכוך הוי עשיה מחדש וכשר אפי' אין שם שום סכך אחר אלא הוא, ומ"מ בקציצה לבד לא הוי עשיה גמורה אלא צריך לנענע ג"כ אחרי הקציצה. מ"ב אות י"ג.

כ. ומניחו לשם צל. מ"א ס"ק ה', וא"צ שיניחו לשם סוכה אבל מצוה מן המובחר שיעשה לשם סוכה ג"כ. לבוש.

ל. וכאן א"צ לנענע הסכך מחדש ובוזה כו"ע מודים. מ"ב אות ט"ו. כה"ח אות כ"ז.

עין משפט ה.

או"ח סימן תרכט סעיף א.ב.

א. דבר שמסככין בו צריך שיהיה דבר שצומח מן הארץ^ז, ותלוש, ואינו מקבל טומאה. אבל דבר שאינו צומח מן הארץ^ז אע"פ שגידולו מן הארץ^ז ואינו מקבל טומאה, כגון עורות של בהמה שלא עבדו אותם עדיין שאינם מקבלים טומאה, או מיני מתכות^ח אין מסככין בהם.

הגה: וכן אין מסככין בעפר^ע.

ב. כלים כגון שפודין^ט שנשברו ולא נשאר בהם שיעור קבלת טומאה^א אין מסככין בהם.

עין משפט ו.

או"ח סימן תרכו סעיף ב

עיינ לעיל עין משפט ד

מ. משנה בסוכה י"א, דומיא דפסולת גורן ויקב שיש בהם כל התנאים הנ"ל. ונהגו לסכך בענפי אילן כי אילן בגמטריה סוכה לכן ענפי אילן הם מצוה מן המוכרח. כ"כ בבן איש חי ריש פ' האזינו.

דבר שאינו צומח מן האדמה פסול דבר תורה ולעיכובא וכן מחובר או מקבל טומאה. אבל דבר שראוי לקבל טומאה רק מדרבנן, פסול רק מדרבנן ונפ"מ שאם אין לו רק דבר הפסול מדרבנן יסכך בו ולא יברך על ישיבת הסוכה. מ"ב בב"ה. ואינו מקבל טומאה, היינו שאינו ראוי לקבל טומאה. ט"ז ס"ק ב'.

סכך או דפנות שהם מאיסורי הנאה אם נאמר בזה דמצוות לאו ליהנות ניתנו, עיין בכה"ח אות ה'.

ו. ובספר ביכורי יעקב נסתפק אם מותר לסכך בנייר שעשוי מעשבים. וכתב דהעשוי מבגדים של צמר פסול מן התורה, אבל הנעשה מעשבים או מפשתן אינו פסול רק מדרבנן. ועיין בכה"ח אות ו'.

ז. לאו דוקא מן הארץ אלא גידולו על הארץ כגון בהמה. מ"ב אות ג'. ואם מותר לסכך בנוצות של עופות הגדלין באילן אסור משום גזירה דשאר עופות הנבראים מהביצה. כה"ח אות ז'.

ח. היינו חתיכות מתכות שלא נעשו מהם עדיין כלים שמקבלים טומאה. מ"ב אות ד'.

ט. וכן בלבנים וכיוצא בזה, דבעינן צומח מהקרקע ולא קרקע ממש.

פ. היינו של עץ דאם של ברזל פסולים משום דאין גידולו מן הארץ. כ"כ הב"י. וט"ז ס"ק ד'. הגם שהמ"א בס"ק ב' העיר על זה דברי הב"י עיקר.

זה"ה עצים שנשברו ממטה שלמה פסולים מדרבנן. מ"ב אות ו'. ובשער הציון אות ג'.

צ. אף שאין מקבלין כעת טומאה כיון דמכלי באו גזרו בהם חכמים. רש"י סוכה ט"ו ע"ב.

דף יא:

עין משפט א.

או"ח סימן יא פניף יג.

יב. יד. מנין חוטי הציציות בכל כנף ארבעה כפולים שהם שמונה, ואם הוסיף פסול ק.

יחתוך ראשי החוטין לפני שיקשור^ר לעשותם לשמנה, דאם קשר ואח"כ חתך הוי תעשה לא מן העשוי.

ק. וכן אם חיסר פסול, כה"ח אות ל"ז.

ר. ולכתחלה יחתוך אותם לפני שיתחוב אותם בנקב, מ"א ס"ק י"ח.